

Sjekkliste til kommunens saksbehandler

Tilskudd ved produksjonssvikt

Aktuelt regelverk

- *forskrift om tilskudd ved produksjonssvikt i plante- og honningproduksjon (FOR-2012-01-17-56)*
- *forskrift om satser for og beregning av tilskudd ved produksjonssvikt i plante- og honningproduksjon (FOR-2018-08-01-1215) (sats- og beregningsforskriften)*
- *rundskriv 2022/65 med kommentarer til forskriftene*

Det kommer inn melding om skade til kommunen

Foretak skal uten ugrunnet opphold gi melding til kommunen om at skade har oppstått, eller vil kunne oppstå jf. erstatningsforskriften § 2, punkt 4.

Kommunen skal ha en journal, der melderdato om avlingssvikt er notert, og som angir om stedlig kontroll er utført. Det nye meldesystemet i Agros erstatter journalen.

Stedlig kontroll

- Etter sats- og beregningsforskriften § 12 skal kommunen utføre stedlig kontroll på
 - ✓ minimum 10 % av foretakene som har meldt om avlingssvikt i planteproduksjon
 - ✓ minimum 50 % av foretakene som har meldt om svikt i honningproduksjon
- Formålet med kontrollen er å fremskaffe opplysninger om skadeomfang og årsakssammenheng. Kontrollskjema kan du laste ned i meldesystemet i Agros.

Sjekk om det kan være andre faktorer enn klima som er skadeårsak:

- ✓ Avlingssvikt som er forårsaket av sykdommer, skadedyr og ugras.
 - ✓ Driftsform som ikke er faglig forsvarlig, inkludert tilfelle der avtale om leiekjøring har bidratt vesentlig til avlingssvikten.
 - ✓ Avlingssvikt som skyldes forhold som kan kontrolleres ved aktiv bruk av forebyggende tiltak, f.eks. manglende drenering, vanning o.l.
 - ✓ Grovfôr med husdyr: Vurder om deler av ev. avvik fra normen skyldes annet enn årets værforhold – som beliggenhet, svak gjødsling, gammel eng, beiting, osv.
- Forvaltningen kan gjøre avtale med f.eks. Norsk landbruksrådgivning eller annet fagmiljø om at de på forvaltningens vegne utfører stedlig kontroll. En avtale mellom forvaltning og faglige rådgivere **må alltid være inngått i forkant av kontrollen**. Kommunen har ansvaret for at fagpersonen som skal gjennomføre stedlig kontroll, har kunnskap om reglene for produksjonssvikt som gjelder for driftsformen som skal kontrolleres. **Kopi av avtalen skal sendes til Statsforvalteren før den stedlige kontrollen.**

Behandling av søknad

- Kommunens rolle:
 - ✓ Motta søknaden.
 - ✓ Kontrollere at den er fullstendig utfylt.
 - ✓ Kontrollere at dokumentasjon av avlingsmengde m.m. som er tilgjengelig på søknadstidspunktet er vedlagt.
 - ✓ Sjekke opplysningene i søknaden mot dokumentasjon og PT-søknad.
- Kommunens uttalelse til søknad om tilskudd som oversendes Statsforvalteren skal inneholde:
 - ✓ Beskrivelse og vurdering av skadeårsaken, og i tilfeller der det er flere årsaker, forslag til en prosentvis fordeling mellom klimaårsak og andre årsaker.
 - ✓ Kommentar på om meldefristen er overholdt og utfylt meldedato.
 - ✓ En vurdering av om tapsbegrensningsplikten er overholdt. Avling med restverdi skal høstes dersom verdien overstiger høstekostnadene.
 - ✓ Informasjon om ev. sparte høstekostnader (gjelder salgsproduksjoner).
- Sjekkliste for ekstensiv drift:
 - ✓ Dårlig drenert areal kan føre til at rett til erstatning bortfaller eller reduseres.
 - ✓ Tidspunkt for våronn og høsting må være utført i samsvar med god agronomi.
 - ✓ Både art og sort som dyrkes må være tilpasset de normale klimatiske forhold.
 - ✓ Vurdering av om gjødsling er i samsvar med gjødslingsnorm, og av andre driftsmessige tiltak som f.eks. kalking og bekjempelse av ugras, sykdommer og skadedyr.
 - ✓ Er de agronomiske tiltakene tilpasset klimaet i skadeåret?
 - ✓ Ved grovfôrproduksjon skal engas omløpstid vurderes – er det gammel eng med redusert produksjon?
- Uhøstet areal
 - ✓ Eventuelt uhøstet areal i skadeåret skal oppgis for hver enkelt vekst i søknadsskjemaet. Foretak har en tapsbegrensningsplikt, og konsekvensen av ikke å høste areal er normalt at retten til erstatning for det uhøstede arealet bortfaller.

Unntak:

- ✓ Ekstraordinære vanskelige innhøstingsforhold. Kommune skal bekrefte at innhøstingsforholdene er uforsvarlige (bløtt og risiko ved å benytte maskiner eller jordstruktur som kan bli ødelagt).
- ✓ Dersom produsenten anser avlingen å være tapt og av den grunn ikke ønsker å høste, må det tilsvarende innhentes bekreftelse av forvaltningen på et tidspunkt da dette er mulig å kontrollere.
- ✓ Dersom avlingens restverdi er null og dette er bekreftet av kommunen eller Statsforvalteren på et tidspunkt da skadeårsak og avlingskvalitet og mengde kan kontrolleres, er tapet tilskuddsberettiget. Dersom slik bekreftelse mangler, skal det ikke gis tilskudd for produksjonssvikt på det uhøstede arealet.

Særskilte punkt for grovfôrproduksjon med husdyr

- Areal som skal med i søknaden er:

- ✓ fulldyrket eng
- ✓ overflatedyrket eng
- ✓ andre grovfôrvekster

Innmarksbeite skal ikke være en del av beregningsgrunnlaget!

- Normavling

- ✓ Ved beregning av avlingstap og erstatning skal skadeårets avling sammenlignes med fastsatt normavling for hver enkelt kommune, jf. forskriftens §14.
- ✓ For avlingssvikt i grovfôrproduksjon må naturgitte forhold som normalt gir lavere avling enn fastsatt normavling vurderes særskilt.
- ✓ Vurder om foretaket har en ekstensiv drift som også påvirker normalt forventet avlingsnivå på foretaket, f.eks. svak gjødsling, høy andel gammel eng og beita eng.
- ✓ **Tilskuddet skal reduseres på foretak som normalt ikke kan forvente å få en avling tilsvarende den fastsatte normavlingen i kommunen.** Sjekk gjerne hva foretakets avling er i normalår (f.eks. antall rundballer). Kommunen anslår hvor høyt foretakets avlingsnivå vanligvis ligger i forhold til norm. Statsforvalteren ser også på dette og diskuterer med kommunene. Det er ikke denne prosenten som skal inn i fagsystemet. Statsforvalteren tar seg av omregningen til klimaprosent av avlingssvikten.
- ✓ Naturgitte forhold: Vurder geografisk beliggenhet i kommunen – ligger gårdsbruket klimatisk ugunstig til, slik at normavlingen burde vært satt lavere (moh., nordvendt, mye snø, sein vår m.m.).

- Beregning av avling i skadeåret

- ✓ **Kommunen skal måle opp grovfôr på lager sammen med søker.**
- ✓ Utgangspunktet for beregningen av skadeårets avling er det oppmålte grovfôrlageret.
- ✓ Dersom oppmålingen skjer etter at man har startet fôring med årets avling, skal dette fôropptaket legges til oppmålt fôrlager.
- ✓ Fôropptaket registreres ved å benytte beregningstabell i søknadsskjemaet. Det skal ikke beregnes fôropptak for dyr på innmarks- eller utmarksbeite.
- ✓ Normer for fôropptaket for ulike dyreslag er fastsatt i sats- og beregningsforskriften §15.
- ✓ Grovfôr som er solgt legges til fôrlageret.
- ✓ Innkjøpt og overlagret grovfôr skal ikke tas med i oppmålingen.
- ✓ Beregning av skadeårets avling:
Oppmålt grovfôrlager av årets avling (på oppmålingsdato)
+ Beregnet fôropptak av beiting på dyrka areal og fôring med foretakets grovfôravling
+ Solgt/avhendet grovfôr av skadeårets avling
= Skadeårets avling